

14. Teollisuuslaitoksia koskevat asiat

Teollisuuslaitosten lautakunnan ja sen kanslian sekä vesilaitoksen, kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen johtosäännöt. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ hyväksyä teollisuuslaitosten lautakunnan ja sen kanslian sekä vesilaitoksen, kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen johtosäännöt kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ oikeuttaa teollisuuslaitosten lautakunnan ylittämään kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottaviin pääomamenoihin kuuluvat vesilaitoksen määrärahat Talajohto-osaston asennuspajan muutostyöt 302 197 mk.

Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ oikeuttaa teollisuuslaitosten lautakunnan ylittämään enintään 2. s milj. mk teknillisten laitosten pääluokkaan kuuluvia Vesilaitoksen määrärahoja Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut.

Teollisuuslaitosten lautakunta oikeutettiin ⁴⁾ ylittämään kertomusvuoden talousarvion tilillä Kaasulaitos olevat Vuokra määrärahat enintään 207 060 mk.

Teollisuuslaitosten yhteisen kassa- ja tiliviraston organisaatio. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾,

1) että sähkölaitoksen alaiseksi tulevaan teollisuuslaitosten yhteiseen kassa- ja tilivirastoon perustetaan tammikuun 1 p:stä 1951 lukien seuraavat uudet virat: 43. palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluva kassa- ja tiliviraston päällikkönä toimivan kamreerin virka; 36. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluva laskutustoimiston päällikön virka; 34. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluva pääkirjanpitäjän virka; 33. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluva palkkakonttorin päällikön virka; 27. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva pääkassanhoitajan virka; kolme 27. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvaa kirjanpitäjän virkaa ja 24. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva palkanmaksujen kassanhoitajan virka,

2) että kamreerin virkaan saatiin siirtää virkaa haettavaksi julistamatta sähkölaitoksen silloinen kamreeri A. Ekman, laskutustoimiston päällikön virkaan sähkölaitoksen silloinen laskutuspäällikkö J. Alanen, pääkirjanpitäjän virkaan kaasulaitoksen silloinen pääkirjanpitäjä W. Wickberg, palkkakonttorin päällikön virkaan sen silloinen tp. esimies S. Järvelä, pääkassanhoitajan virkaan kaasulaitoksen silloinen pääkassanhoitaja I. Weckman, kolmeen kirjanpitäjän virkaan vesilaitoksen silloinen pääkirjanpitäjä E. Eriksson oikeuksin nauttia henkilökohtaisena palkanlisänä silloisen 33. pl:aan kuuluvan virkansa ja uuden 27. pl:aan kuuluvan viran kokonaispalkkojen erotus, kaasulaitoksen silloinen kirjanpitäjä E. Melander ja sähkölaitoksen silloinen kirjanpitäjä H. Mellin sekä palkanmaksujen kassanhoitajan virkaan sähkölaitoksen kassanhoitaja S. Silander,

3) että teollisuuslaitoksissa tammikuun 1 p:stä 1951 lukien lakkautetaan seuraavat virat: vesilaitoksessa kamreerin, pääkirjanpitäjän ja pääkassanhoitajan virat; kaasulaitoksessa kamreerin, pääkirjanpitäjän, pääkassanhoitajan ja kirjanpitäjän virat; sekä sähkölaitoksessa kamreerin, laskutuspäällikön, pääkirjanpitäjän, pääkassanhoitajan ja kirjanpitäjän virat,

4) että lakkautettavien virkojen haltijoista teollisuuslaitosten kertomusvuoden tilinpäätösten tekoon tarvittavat vesilaitoksen ja kaasulaitoksen kamreerit sekä sähkölaitoksen pääkirjanpitäjä saatiin palkata ylimääräisinä viranhaltijoina silloisine palkkaetuineen tammikuun 1 p:n ja maaliskuun 31 p:n 1951 väliseksi ajaksi sekä

5) että vesilaitoksen kamreerille ja pääkassanhoitajalle, kaasulaitoksen kamreerille sekä sähkölaitoksen pääkirjanpitäjälle ja pääkassanhoitajalle myönnetään, mikäli he sitä haluavat, eläke, tai että heidät saadaan mahdollisuuksien mukaan siirtää samanluontoisiin tehtäviin nykyisissä laitoksissa entisiin virkoihinsa kuuluvin palkkaeduin tai, että ellei sellaisia edellytyksiä olisi, heidät siirrettäisiin kaupunginhallituksen toimesta vastaavanlaisiin tehtäviin joihinkin muihin kaupungin virastoihin mainitunlaisin palkkaeduin.

Vesilaitos

Vesilaitoksen v:n 1949 erinäisiä määrärahoja sallittiin ⁶⁾ ylittää yhteensä 2 121 949 mk. *Kaupungin vesijohdon ulottaminen Otaniemeen.* Valtioneuvoston asettama Otaniemen

¹⁾ Kvsto 19 p. huhtik. 225 § ja 10 p. toukok. 270 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 53, 55, 56, 59 ja 61. — ²⁾ Kvsto 8 p. maalisk. 139 §. — ³⁾ S:n 20 p. jouluk. 861 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. huhtik. 231 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. kesäk. 378 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. helmik. 93 § ja 8 p. maalisk. 138 §.

hoitokunta oli kiinnittänyt kauppa- ja teollisuusministeriön huomiota Otaniemen vesikysymykseen. Ministeriö, joka otaksui veden mahdollisesti tulevan johdetuksi Helsingin vesijohtoverkostosta, oli pyytänyt, että kaupunginhallitus ensi tilassa toimituttaisi tutkimuksen juomavesikysymyksen järjestämismahdollisuuksista. Eri lautakuntien annettua asiasta lausuntonsa kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ periaatteessa, että vesijohto rakennetaan teknillisten laitosten lautakunnan puoltaman vaihtoehdon mukaisesti Munkkiniemen sillan länsipäässä olevasta pääjohdosta Kuusisaaren ja Lehtisaaren kautta Otaniemeen siten, että se voi myöhemmässä vaiheessa tyydyttää myös Laajalahden, Hagalundin ja Westendin veden tarpeen sekä että kaupunki omalla kustannuksellaan antaa putket ja suorittaa putkityöt ehdoin,

että valtio omalla kustannuksellaan vesilaitoksen ja rakennustoimiston osoitusten mukaan Munkkiniemen sankarihaudan ja Otaniemen välillä suorittaa kaikki muut työt paitsi putkityöt ja huomioon ottaen, että kanavalouhinnat suoritetaan myöhemmin mahdollisesti asennettavia viemäreitä silmällä pitäen,

että näin rakennettu vesijohto jää kokonaan kaupungin omaisuudeksi sekä

että valtio tekee niiden maanomistajien kanssa, joiden alueiden kautta po. vesijohto tulee rakennettavaksi, sopimukset, joiden mukaan kaupunki vapautetaan kaikista ko. työstä aiheutuvista lunastus- ja korvausvelvollisuuksista.

Vesijohdon ja vastaavan viemäristön rakentaminen Malmin—Puistolalan alueelle. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ hyväksyä Malmin—Puistolalan alueelle rakennettavaa päävesijohtoa ja vastaavaa viemäristöä koskevan suunnitelman rakennustoimiston katurakennusosaston piirustuksen n:o 7 040 mukaisesti.

K a a s u l a i t o s

Kaasulaitoksen toimitusjohtajan eroanomus. Kaasulaitoksen toimitusjohtajalle V. O. Tammenoksalle päätettiin ³⁾ myöntää hänen pyytämänsä ero virastaan kesäkuun 1 p:stä lukien.

Kaasulaitoksen toimitusjohtajan virkaan valittiin ⁴⁾ diplomi-insinööri M. Häyrynen.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että kaasulaitoksen kaupalliseen toimistoon perustetaan 22. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva tavarakirjanpitäjän virka maaliskuun 1 p:stä lukien ja että virkaan saadaan siirtää apulaisvarastonhoitajan viran silloinen haltija B. Högberg virkaa avoimeksi julistamatta sekä

että kaasulaitoksen jakeluosaston 22. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva apulaisvarastonhoitajan virka lakkautetaan samasta ajankohdasta lukien.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että kaasulaitoksen 18. palkkaluokassa oleva toimistoapulainen virka, jota hoiti toimistoapulainen S. Herrman, siirretään marraskuun 1 p:stä lukien 20. palkkaluokkaan.

Kaasulaitoksen eräiden uunimuurarien oikeuttaminen siirtymään tilapäisesti yksityisen liikkeen palvelukseen työsuhteen kaupunkiin katkeamatta. Kaasulaitoksen työntekijät V. Alén, R. Happonen, E. Harinen, K. Hytönen, S. Lindfors, A. Oksanen, A. Putkonen, U. Räsänen, A. Salminen, A. Tuovinen, J. Turunen ja V. Åhlberg oikeutettiin ⁷⁾ siirtymään Simon-Carves Ltd-nimisen toiminimen palvelukseen kaasulaitoksen uusien uunien muurauksen ja laitteiden asennuksen ajaksi ehdoin, etteivät mainitun toiminimen ko. työntekijöille myöntämät palkkaedut tule vaikuttamaan asianomaisten eläke- ym. sosiaalisin etuihin ja että mikäli kaupungin työntekijöiden palkoissa tapahtuu muutoksia, nämä muutokset otetaan huomioon ko. työntekijöiden ns. sosiaalisissa eduissa sekä että ko. työntekijät eivät tule saamaan vuosilomaetuja kaksinkertaisesti.

Ylityökorvauksen suorittaminen erälle kaasulaitoksen työntekijöille. Helsingin kunnan työntekijäin keskustuomikunta oli huomauttanut palkkalautakunnalle, että kun kaasulaitoksessa vasta toukokuun 1 p:nä 1948 oli siirretty työaikalain edellyttämään työtuntimäärään, työntekijät olivat tammikuun 1 p:n 1947 ja toukokuun 1 p:n 1948 välisenä aikana joutuneet 3 viikon aikana suoritetussa vuorotyössä työskentelemään enemmän kuin säädetty 144 tuntia. Kun kaasulaitos aikanaan ei ollut suorittanut työntekijöilleen lain mukaista ylityökorvausta oli yhdistys esittänyt, että palkkalautakunta päättäisi maini-

¹⁾ Kvsto 19 p. huhtik. 223 §. — ²⁾ S:n 20 p. syysk. 548 §. — ³⁾ S:n 17 p. helmik. 58 §. —

⁴⁾ S:n 19 p. huhtik. 201 § ja 10 p. toukok. 247 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. maalisk. 166 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. marrask. 710 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. jouluk. 852 §.

tun korvauksen maksettavaksi. Palkkalautakunnan puolelta sanotun korvauksen maksamista kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että niille 60:lle kaasulaitoksen palveluksessa olevalle työntekijälle ja niille 2:lle toukokuun 1 p:n 1948 jälkeen eläkkeelle siirtyneelle työntekijälle, jotka tammikuun 1 p:n 1947 ja toukokuun 1 p:n 1948 välisenä aikana jou-
tuivat laitoksessa suorittamaan vuorotyötä lain mukaisen 3 viikon ajanjaksoina enemmän kuin 144 tuntia, suoritetaan ylittäviltä tunneilta ylityökorvaus.

Kaasulaitoksen v:n 1949 erinäisiä määrärahoja sallittiin²⁾ ylittää yhteensä 3 165 715 mk.

V:n 1949 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot luvun Kaasulaitos momentille Kuorma-auto ja henkilöauto merkityn määrärahan jäännös 948 300 mk pää-
tettiin³⁾ siirtää kertomusvuonna käytettäväksi.

Kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen tariffien korottaminen. Teollisuuslaitosten lautakunta oli maininnut, että lautakunta käsitellessään kaasu- ja sähkölaitoksen ehdotuksia niiden varsinaisten menojen ja tulojen talousarvioksi, oli havainnut ettei laitosten talousarvioita voitu saada tasapainoon niiden silloisilla tuloilla. Laitosten tuottama tappio johtui pää-
asiassa palkoissa tapahtuneen huomattavan nousun takia. Kun lautakunnan mielestä oli pyrittävä siihen, että kaupungin teollisuuslaitokset tuottivat voittoa, tahi ainakin voivat peittää menonsa omilla välittömillä tuloillaan, lautakunta oli ehdottanut kaasun ja säh-
kön myyntitariffien hinnan korotettavaksi. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että kaasun perushinta korotetaan 15 mk:sta 16: 50 mk:aan m³:ltä,

että kaasun suurkuluttajien perusmaksu 5 010 mk vuodessa pysytetään ennallaan, mutta heidän kulutusmaksunsa korotetaan 10 mk:sta 11: 50 mk:aan m³:ltä,

että sähkön myyntitariffi korotetaan edellä olevan tariffiehdotuksen mukaisesti sekä että uudet maksut otetaan käytäntöön toistaiseksi ja sovelletaan v:n 1951 ensim-
mäisen mittarinlukemisen jälkeen tapahtuvaan kulutukseen.

Kaasun- ja sähkönmyyntitariffien korottamispäätös alistettiin sosiaaliministeriön hintaosaston vahvistettavaksi.

Kivelänkadun tonteille n:o 5 ja 7 rakennettavan sähkö- ja kaasulaitoksen päivystäjien asuinrakennuksen piirustusten hyväksyminen. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ hyväksyä arkkitehtitoimisto Hytönen & Luukkosen laatimat, tonteille Kivelänkatu 5 ja 7 raken-
nettavan kaasu- ja sähkölaitoksen yhteisen päivystäjien asuinrakennuksen piirustukset.

S ä h k ö l a i t o s

Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, että sähkölaitokseen perustetaan kesäkuun 1 p:stä lu-
kien seuraavat uudet virat: yksi 39. palkkaluokkaan kuuluva konemestarin virka, yksi 39. palkkaluokkaan kuuluva ylisähkömestarin virka, kuusi 34. palkkaluokkaan kuuluvaa sähkömestarin virkaa ja kaksi 31. palkkaluokkaan kuuluvaa asemapäivystäjän virkaa. Edelleen kaupunginvaltuusto päätti, että mainittujen viranhaltijain palkkaamista varten kertomusvuonna saadaan sähkölaitoksen palkkoihin myönnettyä määrärahaa ylittää enintään 1 843 940 mk.

Sähkölaitokseen päätettiin⁷⁾ tammikuun 1 p:stä 1951 lukien perustaa kaksi 33. palkka-
luokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa kojeistonsuunnittelijan virkaa.

Sähkölaitoksen erinäisiä v:n 1949 määrärahoja sallittiin⁸⁾ ylittää yhteensä 36 909 868 mk.

Sähkölaitoksen tariffien korottaminen. Ks. kaasulaitos.

Kaupungin ja Imatran voima oy:n välisen sähkönhankintasopimuksen uusiminen. Kaupunginvaltuusto päätti⁹⁾, että kaupungin ja Imatran voima oy:n välillä kaupungin-
valtuuston lokakuun 26 p:nä 1949 tekemän päätöksen¹⁰⁾ mukaisesti uudistetun sähkönhankintasopimuksen voimassaoloaikaa jatketaan entisiin ehdoin joulukuun 31 p:ään 1952 do 24 saakka, kuitenkin siten, että tilatun tehon määrä korotetaan joulukuun 31 p:stä 1950 klo 24 lukien 15 000 kilowatista 20 000 kilowattiin.

Suurjännitejärjestelmän valitseminen eräitä liitosalueita varten. Kaupunginvaltuusto

¹⁾ Kvsto 20 p. jouluk. 851 §. — ²⁾ S:n17 p. helmik. 93 § ja 8 p. maalisk. 138 §. — ³⁾ S:n 7 p. helmik. 91 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. lokak. 618 § ja 7 p. jouluk. 758 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. maalisk. 28 §. — ⁶⁾ Kvsto 10 p. toukok. 255 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. elok. 467 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. helmik. 93 § a 8 p. maalisk. 138 §. — ⁹⁾ S:n 1 p. marrask. 671 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1949 kert. I osan s. 100.

päätti¹⁾, että 20 kV suurjännitejärjestelmä otetaan liitosalueella käytäntöön sähkölaitoksen määrättävässä järjestyksessä, lukuunottamatta Lauttasaaren, Munkkiniemen ja Kulosaaren alueita.

Tontin varaaminen Vallilan sähköasemaa varten. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ peruutuksen elokuun 26 p:nä 1942 tekemänsä³⁾ päätöksen, jonka mukaan Vallilan sähköasemaa varten varattiin Kumpulantien ja Mäkelänkadun risteuksen itäpuolelle suunnitellussa rakennuskorttelissa n. 1 500 m²:n suuruinen välitontti, että sähkölaitokselle luovutetaan tontti n:o 46 Mäkelänkadun varrelta korttelista n:o 704 sähköaseman ja siihen liittyvän päivystysasentajien keskuksen rakentamista varten ja että tontin arvoksi määrätään 4.6 milj. mk.

Salmisaaren voimalaitoksen huoltorakennuksen luonnospiirustukset. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ hyväksyä talorakennusosaston laatimat n:olla 290/1 ja 290/2 merkityt luonnospiirustukset Salmisaaren voimalaitoksen huoltorakennusta varten.

Koskelan sähköaseman rakentaminen. Teollisuuslaitosten lautakunta oli huomauttanut, että liikennelaitoksen sähkövoiman tarve kaupungin koillisosassa oli kasvanut laajentuneen liikenteen ja Koskelaan rakennettavan raitiovaunujen säilytyshallin vuoksi ja ettei Vallilan asema voinut etäisyytensä vuoksi tyydyttää sähkövoiman tarvetta. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että v:n 1951 talousarvioon merkitään 20 milj. mk:n suuruinen siirtomääräraha sähkölaitoksen Koskelan asemalle tilattavien tasasuuntaajakoneistojen, muuntajien ja kojeiden alkuhankintoja varten sekä että teollisuuslaitosten lautakunta oikeutetaan heti käyttämään mainittua määrärahaa.

Sähkölaitoksen rakentaminen Suomenlinnaan. Kauppa- ja teollisuusministeriö oli pyytänyt kaupunginhallituksen lausuntoa Valtion metallitehtaiden Helsingin telakan anomuksesta saada rakentaa sähkölaitos telakalle Suomenlinnaan. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ suostua Valtion metallitehtaiden Helsingin telakan sähkölaitoksen rakentamiseen Suomenlinnaan siinä laajuudessa, kuin laitos silloin oli rakennettu tai rakenteilla, kuitenkin siten, että lupa on voimassa vain tammikuun 1 p:ään 1961 saakka.

Sähkölaitoksen erään jälkiveloituksen peruuttaminen. Laatikko oy. oli kaupunginhallitukselle jättämässään kirjjeessä maininnut, että kun jännite yhtiön johtoverkossa muutettiin lokakuussa 1949, oli sähkölaitos huomannut, että kulutetusta sähköstä oli vv. 1947, 1948 ja 1949 velotettu väärin, mikä oli johtunut siitä, että mittarin osoittamia lukuja ei ollut kerrottu 30:lla kuten tariffi edellytti. Virheellinen velotus oli alkanut huhtikuun 12 p:nä 1947 nousten jälkeenpäin velotettava summa 427 700 mk:aan. Yhtiö oli ilmoittanut suorittaneensa 149 866 mk helmikuun 11 p:n ja lokakuun 22 p:n 1949 väliseltä ajalta, mutta kieltäytyvänsä aikaisempien määrien maksamisesta, koska se katsoi kaupungilta puuttuvan oikeuden jälkiveloitukseen 2—3 vuoden kuluttua. Saatuaan asiasta kaupunginlakimiehen ja sähkölaitoksen lausunnot kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾, ettei asia antanut aihetta muihin toimenpiteisiin, kuin että 156 718 mk:n suuruinen lasku huhtikuun 12 p:n 1947 ja elokuun 26 p:n 1948 väliseltä ajalta jätetään yhtiöltä perimättä edellytyksin, että yhtiö ilman oikeudellisia toimenpiteitä suorittaa kaupungille velotusten jäännösmäärän.

15. Muut asiat

Kunnallisvaalit. Kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti muuttaa helmikuun 26 p:nä 1947 tekemäänsä⁹⁾ päätöstä kaupungin jaosta kunnallisia vaaleja varten.

Kunnallisvaalien vaaliluettelon asettaminen tarkastettavaksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁰⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen vaaliluettelon näytteillepanosta 15 eri paikkaan kaupunkialueella.

Jäsenten valitseminen kunnallisvaalien keskuslautakuntaan ja vaalilautakuntiin. Kaupunginvaltuusto valitsi¹¹⁾ kunnallisvaalien keskusvaalilautakuntaan puheenjohtajaksi varatuomari A. P. Arvelon, varapuheenjohtajaksi isännöitsijä V. Ahteen, jäseniksi vara-

¹⁾ Kvsto 31 p. toukok. 315 §. — ²⁾ S:n 17 p. helmik. 79 §. — ³⁾ Ks. v:n 1942 kert. I osan s. 43. — ⁴⁾ Kvsto 19 p. huhtik. 224 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. kesäk. 421 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. lokak. 617 §. — ⁷⁾ S:n 10 p. toukok. 274 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. huhtik. 206 §. — ⁹⁾ Ks. v:n 1947 kert. I osan s. 94. — ¹⁰⁾ Kvsto 30 p. elok. 476 §. — ¹¹⁾ S:n 14 p. kesäk. 351 §, 29 p. kesäk. 397 §.